

SZAKMAI PROGRAM

**Rákosmenti Egyesített Bölcsődék
(REB)
1173 Budapest, Kaszáló u. 50.**

2025

Készítette: Aranyosi Mónika

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	2
2. Az Intézmény neve, székhelye	2
2.1. Az intézmény adatai	2
2.2. Tagintézményeink rövid bemutatása.....	3
3. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői	9
4. Az intézményi szolgáltatás célja feladata, alapelvei	10
5. A megvalósítani kívánt program bemutatása	10
5.1. Célkitűzésünk	10
5.2. Minőségpolitikánk.....	11
5.3. A bölcsődei nevelés-gondozás feladata.....	11
5.4. Egészséges életmódra nevelés.....	12
5.5. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei.....	12
5.6. A bölcsődei élet megszervezése	16
5.7. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei	17
5.8. Integráció a bölcsődéinkben.....	22
5.9. Együttműködés a szülőkkel.....	23
5.10. Együttműködés a kollégákkal	24
5.11. Együttműködés a társintézményekkel	25
6. Szolgáltatások.....	26
6.1. Alapellátás keretein belül biztosított szolgáltatások	26
6.2. Alapellátáson túli, családi nevelést támogató szolgáltatások.....	27
7. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja, a felvétel rendje.....	27
8. Az ellátásról szóló tájékoztatás helyi módja	30
9. Szakmai felkészültség biztosításának módja, formái.....	30
10. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok	31
10.1. A személyes gondoskodást végzők jogainak védelme.....	31
10.2. Ellátottak jogorvoslata.....	32
11. Eddig elért eredményeink, terveink	33
12. Összegzés	35

1. Bevezetés

Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzata Képviselő-testületének 283/2016. (XII.14.) Kt. határozata szerint 2017. április 1. napjával létrehozta a Rákosmenti Egyesített Bölcsődék (REB) intézményét a Rákosmenti Egészségügyi és Szociális Központ jogutódjaként. A REB az Alapító okiratban meghatározott székhelyén (1173 Budapest, Kaszáló utca 50.) szervezi és működteti a kerület 7 bölcsődei tagintézményét, gyermekjóléti alapellátás keretében.

2. Az Intézmény neve, székhelye

2.1. Az intézmény adatai

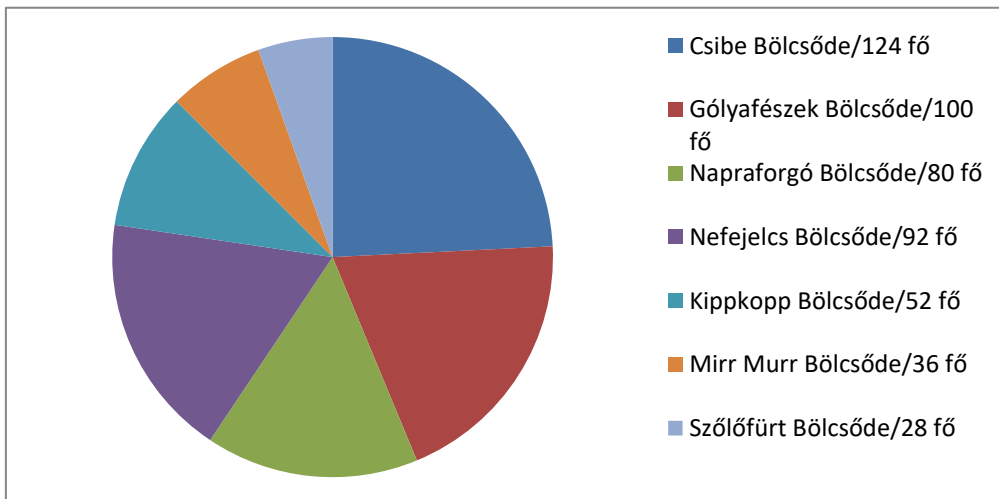
Az intézmény neve:	Rákosmenti Egyesített Bölcsődék (REB)
Székhelye:	1173 Budapest, Kaszáló utca 50.
Alapításának dátuma:	2017. április 01.
Jogelőd intézmény:	Rákosmenti Egészségügyi és Szociális Központ
Az intézmény alapítója és felügyeleti szerve:	Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente Önkormányzatának Képviselő-testülete Székhelye: 1173 Budapest, Pesti út 165.
Ellátási területe:	Budapest Főváros XVII. kerület Rákosmente közigazgatási területe

Telephelyek

1. Csibe Bölcsőde	1173 Budapest, Újlak utca 12.
2. Gólyafészek Bölcsőde	1173 Budapest, Kaszáló utca 50.
3. Napraforgó Bölcsőde	1171 Budapest, Sági utca 5.
4. Nefelejcs Bölcsőde	1172 Budapest, Dormánd utca 21.
5. Kippkopp Bölcsőde	1173 Budapest, Lázár deák utca 15-17.
6. Mirr Murr Bölcsőde	1173 Budapest, Gyökér utca 5.
7. Szőlőfürt Bölcsőde	1172 Budapest, Ároktő utca 72. (138525/239 hrsz.)

2.2. Tagintézményeink rövid bemutatása

A férőhelyek megoszlása a REB 7 tagintézményében

Csibe Bölcsőde

1984-ben létesült a XVII. kerület legnagyobb lakótelepének közepén.

Az Újlak utca 112. szám alatt található Csibe Bölcsőde a 124 fős férőhellyel a kerület legnagyobb bölcsődéje. A 38 fős szakemberi gárdával biztosítja a mindennapi bölcsődei gyermekellátást. A gyermekek elhelyezése 5 gondozási egységben történik, egységenként két-két csoportszobával és a hozzá tartozó fürdőszobával és gyermeköltözővel. A csoportszobákhoz tartozó teraszok tágas, lombos fákkal, homokozókkal ellátott árnyékos udvarokhoz kapcsolódnak, amelyen a gyermekek kiélhetik a mozgásigényüket a friss levegőn. A bölcsőde sószobával is rendelkezik, melyet a bölcsődei ellátás keretein belül igénybe vehetnek az intézménybe járó gyermekek ősztől tavaszig. A bölcsőde főzőkonyhával rendelkezik, így rugalmasabban tud igazodni a kisgyermek-étkeztetés mellett a csecsemőtápláláshoz is, mivel az

intézmény csecsemőcsoport működtetésével biztosítja a legfiatalabb bölcsődei korosztály ellátását, valamint a Kippkopp Bölcsőde étkeztetését is.

Minden hónap második szerdáján Baba-mama klub nevű ingyenesen működő szolgáltatás keretében két kisgyermeknevelő várja az érdeklődő gyermekeket, szülőket egy kis játékra, beszélgetésre, szükség esetén szakemberek (bölcsődeorvos, dietetikus, bölcsődepszichológus, külső szakemberek) bevonásával.

2020. decemberétől időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást biztosít az üres férőhelyek terhére (ügyir. sz. BP/0502/2170-10/2020. Korm. Hiv.).

Gólyafészek Bölcsőde

A Gólyafészek Bölcsőde, amely 1986 óta működik, a kerület második legnagyobb bölcsődéje 100 fős gyermeklétszámmal a városközpont közelében a Kaszáló utca 50. szám alatt található. A bölcsőde létszámának bővítésére egy új, modern, tágas épületrész kialakításával került sor, így négy egységben, nyolc jól felszerelt csoportszobával várja a gyermekeket. Ebben a bölcsődében 35 fő munkavállaló biztosítja a gyermekek mindennapi ellátását, gondozását, nevelését. Saját főzőkonyhával rendelkezik az intézmény, mely a Nefelejcs Bölcsőde, valamint a Szőlőfürt Bölcsőde gyermekeinek az étkeztetése mellett a csecsemőétkeztetést is biztosítja a csecsemőcsoportban ellátott gyermekei számára. Igény szerint a dolgozók étkeztetését is biztosítja. A homokozókkal, rögzített játékokkal, fákkal, bokrokkal ellátott udvaron lehetőség nyílik az aktív udvari játékokra, mely kiegészül rossz idő esetén a sószobával és tornaszobával.

Az alapellátáson kívül időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás is működik az intézményben (ügyir. sz. BP/0502/2170-10/2020. Korm. Hiv.).

Kippkopp Bölcsőde

A Kippkopp Bölcsőde, amely 2010-ben nyitotta meg kapuit, a Madárdomb területén családi házas övezetben a Lázár deák utca 15-17. szám alatt található. Két gondozási egységben, négy csoportszobával biztosítja 52 fő gyermek gondozását, nevelését, melyet 14 fő szakember lát el. A csoportszobák közvetlen kapcsolattal csatlakoznak a sok fával ellátott nagy méretű udvarhoz, melyen színes játéklehetőséget biztosítanak a fából készült csúszdák, házikók, mászóókák, homokozók. A bölcsőde épületében sószoba lett kialakítva, melyet a délelőtti folyamán használhatnak a gyermekcsoportok, valamint jól felszerelt tornaszoba, amely rossz idő esetén biztosítja a gyermekek mozgásigényét. A Kippkopp Bölcsőde gyermekei számára a Csibe Bölcsőde biztosítja a mindennapi korszerű étkeztetését.

Havonta szerveznek családi délutánokat, ahol kreatív tevékenységgel, gyermeknevelési tanácsokkal látják el az érdeklődő szülőket.

2020. decemberétől időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást biztosít az üres férőhelyek terhére (ügyir. sz. BP/0502/2170-10/2020. Korm. Hiv.).

Mirr Murr Bölcsőde

A Mirr Murr Bölcsőde a gyermeklétszámot tekintve a legkisebb intézmény, mely teljes egészében integráltan működik. 1982-ben épült, majd 2009-ben teljes felújítást követően nyitotta meg kapuit ismételten. A Gyökér utca 5. szám alatt helyezkedik el, közel a városközponthoz, mégis egy csendes környezetben található. Két egységben négy csoportszobában biztosítja a 36 fő gyermek ellátását. Három csoportszobában teljes integrációban fogadja a tipikusan fejlődő gyermekek mellett, a 2 fő sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekeket is. Részleges integráció működik a negyedik csoportszobában, melyben minden kisgyermek, 6 fő sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre, gondozásra jogosult. A gyermekek mindennapi ellátását 14 fős szakemberi gárda látja el, a korai fejlesztésüket pedig a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 17. kerületi Tagintézményének a gyógypedagógusai biztosítják a bölcsőde tornaszobájában és egyéni fejlesztő helyiségében. A csoportszobák felszereltsége a színes játéklehetőség mellett támogatja a spontán játékba épített mozgásfejlődés támogatásának a lehetőségét is. A bölcsőde rendelkezik sószobával, a mindennapi friss levegőn történő aktív játékra, mozgásigény kielégítésére a mobil és rögzített játékeszközökkel jól felszerelt lombos fák által árnyékolt játszóudvaron van lehetőség. A gyermekek étkeztetését a Napraforgó Bölcsőde főzőkonyhája biztosítja.

A REB bölcsődepszichológusa és gyógypedagógusai számára kialakított irodahelyiség ebben a bölcsődében kapott helyet.

Napraforgó Bölcsőde

A Napraforgó Bölcsőde 1982 óta csendes, nyugodt kertvárosi környezetben, a Sági utca 5. szám alatt található. A 80 férőhelyes bölcsőde, három egységben hat csoportszobával fogadja a gyermekeket, a dolgozói létszám 24 fő. A bölcsőde tágas, jól felszerelt csoportszobái a fedett teraszokra nyílnak, melyek három külön játszórészre osztott udvarhoz csatlakoznak. A sószoba

és tornaszoba mellett a bölcsőde egy Montessori játékeszközökkel felszerelt szobával is rendelkezik. Teljes integrációban, két csoportszobában fogadja a sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekeket is, akiknek a korai fejlesztését a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 17. Kerületi Tagintézményének a gyógypedagógusai biztosítják a bölcsőde tornaszobájában. Saját főzőkonyhájukban készítik el a gyermekek ételeit, valamint ellátják a Mirr Murr Bölcsőde gyermekeinek az étkeztetését is.

2020. decemberétől időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást biztosít az üres férőhelyek terhére (ügyir. sz. BP/0502/2170-10/2020. Korm. Hiv.).

Nefelejcs Bölcsőde

A Nefelejcs Bölcsőde 1977-ben nyitotta meg kapuit Rákoscsaba-Újtelepen, családi házas övezetben a Dormánd utca 21. szám alatt. A 2019-ben felújított épületben már 4 gondozási egységben összesen 7 csoportszobában 92 fő gyermeket tudnak fogadni. Az újonnan kialakított egység, a 12 gyermeket befogadó Panda csoport külön udvarrészsel rendelkezik. A többi csoport gumi burkolatú teraszhoz kapcsolódik, ami a fákkal körülvett, füvesített, valamint gumitéglával ellátott, jól felszerelt udvarra irányítja a gyermekeket. A gyermekek mindennapi gondozását, nevelését, valamint a bölcsőde működtetését 24 fő kolléga látja el. Egyik egységükben sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyerekek is járnak, az ellátásuk részleges, valamint teljes integrációban történhet, minden nevelési évben igazodva a bölcsődébe jelentkező gyermekek igényeihez. A korai fejlesztésüket a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVII. Kerületi tagintézményének munkatársai végzik, a bölcsődében kialakított, jól felszerelt fejlesztő helyiségben és tornaszobában. A bölcsőde tálalókonyhával rendelkezik, így az oda járó gyermekek étkeztetését a Gólyafészek Bölcsődében elkészített ételekkel biztosítják.

A bölcsőde előadótermében kerül sor a házi és a kiszervezett továbbképzések, értekezletek lebonyolítására.

Régi hagyományuk a Baba-mama klub tevékenysége, ahol neveléssel-gondozással kapcsolatban adnak tanácsokat a kisgyermeknevelők, így segítve a szülőket.

Szőlőfürt Bölcsőde

A Szőlőfürt Bölcsőde 2024-ben nyitotta meg kapuit a Szőlőliget Ökoparkban, kialakítását tekintve az óvodával egy épületben. A bölcsőde egy egységben, két csoportszobában, 28 fő kisgyermeket tud fogadni. A gyermekek mindennapi gondozását, nevelését, valamint a bölcsőde működtetését 9 fős szakemberi gárda látja el. A csoportszobák tágasak, világosak és jól felszereltek, emellett az épület adottságai lehetővé teszik, hogy egy tornaszoba, valamint egy fejlesztőszoba is kialakításra kerülhessen a gyermekek mindennapjainak színesítése érdekében. A bölcsőde udvarán frissen ültetett fák, bokrok, valamint homokozók, rögzített játékok találhatók, lehetőséget teremtve ezzel a jó levegőn történő aktív udvari játékokra. A tálalókonyha közös használatban van az óvodával, ezért az ottani munkafolyamatok kialakításánál fokozottabban figyelembe kell venni a NÉBIH és az NNK előírásokat, valamint a HACCP-ben meghatározott szabályokat. Az ide járó gyermekek számára a Gólyafészek Bölcsőde főzőkonyhája biztosítja az étkeztetést.

3. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

Ellátandó célcsoport

Bölcsődéinkben a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását biztosítjuk 20 hetes kortól.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 42/A.§ (1) bekezdése szerint *„Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható*

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.”

Az ellátandó terület jellemzői

Rákosmente, Budapest XVII. kerülete, a főváros keleti részén fekvő 54,82 km² területen elhelyezkedő városrész. Területe alapján a legnagyobb méretű kerület, lakossága több mint 80 ezer fő (2022. október 01-i népszámlálás során 84 922 fő volt), amely által a főváros hetedik legnépesebb kerülete. Rákoscsaba, Rákoshegy, Rákoskeresztúr és Rákosliget településrészeket 1950-ben csatolták a fővároshoz a Nagy-Budapest terv részeként. Rákosmentéhez ma már kilenc

településrész tartozik, a fent felsoroltakon kívül ide tartozik még Rákoskert, a Régiakadémiatelep, a Madárdomb és az Akadémiaújtelep.

Településszociológiai szempontból a terület két részre bontható, egy centrális elhelyezkedésű lakótelepi részre, valamint a lakótelepet minden oldalról körülölelő, a fővároshoz csatolt kistelepülések arculatát, hangulatát a mai napig őrző kertvárosi részre.

4. Az intézményi szolgáltatás célja feladata, alapelvei

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését szervezi azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Az Intézmény működésének helyi alapelvei:

- hatékony, összehangolt szakmai munka,
- közös tervezés, azonos szakmai színvonalú teljesítményt nyújtó szervezeti egységek,
- világos, követhető felelősségi rendszer kialakítása,
- támogató munkakörnyezet.

5. A megvalósítani kívánt program bemutatása

5.1. Célkitűzésünk

Szeretetteljes légkörben nevelni, gondoskodni a bölcsődéinkbe járó tipikus fejlődésű és korai fejlesztésre, gondozásra jogosult vagy sajátos nevelési igényű gyermekekről. Biztosítjuk a fejlődésükhöz és önállósodásukhoz szükséges feltételeket, megismertetjük őket a körülöttük lévő világgal. Feladatunknak tekintjük, hogy segítsük, támogassuk és együttműködjünk a bölcsődés korú gyermekeket nevelő családokkal. Fontos számunkra, hogy folyamatosan képezzük munkatársainkat, hogy az általuk végzett munka szakmai színvonala a lehető legmagasabb szinten biztosíthassa a ránk bízott gyermekek testi, lelki, szellemi fejlődését. Munkavállalóink

számára a megfelelő munkakörülmények mellett, támogató közeget, valamint minél több rekreációra való lehetőséget kívánunk biztosítani.

5.2. Minőségpolitikánk

Szeretettel, elfogadással és példamutatással nevelni, gondoskodni. Minden gyermek egyedi és mi annak is fogadjuk el. A tipikus fejlődésmenetű és a speciális szükségletű gyermekek együttnevelésével célunk, hogy mintát nyújtsunk az elfogadásra, előítélet-mentességre a szűkebb és tágabb lakókörnyezetünkben.

A bölcsődékben folyó pedagógiai munkát tagintézményenként szakmai programban, gyermekcsoportonként éves szakmai munkatervben fektetjük le.

Olyan személyi és tárgyi feltételeket igyekszünk kialakítani, amelyben kibontakozhat a gyermek személyisége, biztonságos, szeretetteljes légkörben. Célunk a családi kompetenciák erősítése, a gyermek harmonikus fejlődésének elősegítése. Törekszünk a családokat aktívan bevonni a rendszeres bölcsődei programokba.

Minőségi szakmai munkánk alapja kollégáink folyamatos képzésének és mindennapi munkájának támogatása szaktanácsadó, bölcsődepszichológus, gyógypedagógus munkatársak közreműködésével.

Fontosnak tartjuk az egészséges életmódra nevelést, a környezet tudatos védelmét, a hagyományokra épülő kultúra megismertetését és a multikulturális szemléletmód kialakítását.

A gyermekeknek nyújtott tudás forrása a megismerési tevékenységek során szerzett tapasztalás. Ezeket a megismerési tevékenységeket építjük be a napi játéktevékenységek közé. A különféle mozgásfejlődést segítő eszközök, ének-zene, minőségi gyermekirodalom és az alkotó tevékenységeket támogató programok folyamatosan jelen vannak csoportjainkban.

Az egészséges életmódra nevelés része, a kiváló minőségű alapanyagokból, saját főzőkonyháinkon előállított étrend biztosítása.

5.3. A bölcsődei nevelés-gondozás feladata

A családban nevelkedő kisgyermekek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében, a gyermek fizikai, szellemi és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással segítjük elő a gyermekek harmonikus fejlődését. A gyermek nemzetiségi, etnikai hovatartozásának tiszteletben tartása, identitásának erősítése fontos

számunkra. A hátrányos helyzetű, alacsony szocioökonómiai státuszú, periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekszünk saját erőforrásainkból, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

5.4. Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges és biztonságos környezetet a belső terek kialakításával, kényelmes, korosztálynak megfelelő bútorzattal, mozgásfejlesztő eszközökkel, kiváló minőségű és megfelelő mennyiségű játékkal érjük el.

Primer szükségletek kielégítésénél az egyéni igények, étkezés, alvás, levegőztetés, mozgás figyelembevétele fontos alapja az ellátási folyamatok megszervezésének. Az étkeztetés központi étlap alapján történik. Változatos és minőségi alapanyagokból készülnek a gyermekek ételei. Receptjeinket a szülőkkel is megosztjuk, évente többször szervezünk családi ételkóstolót. Az alvás minden bölcsődében a csoportszobákban történik, ahol odafigyelünk az alvásidő alatti friss levegő biztosítására, a csendre és a kényelmet nyújtó fekhelyekre.

A szabadban történő mozgást a délelőtti és a délutáni levegőztetéssel biztosítjuk. A játszókertben megfelelő mennyiségű és minőségű telepített és mobil játékeszköz áll a kicsik rendelkezésére.

Az alapvető higiénés és viselkedési szokások kialakítását a fürdőszobai berendezés és az eszközhasználatra fordított elegendő idő és figyelem biztosítása segíti. Az étkezéseknél a kisgyermeknevelők, a szabályok kialakítására ösztönző módszerei támogatják a gyermekek ez irányú nevelését.

A környezethez való alkalmazkodás, környezetvédelem érdekében bölcsődéinkben szelektíven történik a hulladékgyűjtés. Lehetőség van a használt elemek leadására a bölcsődék bejáratánál. Nagy figyelmet fordítunk a környezet megismertetése. A kertekben madáretetőket helyeztünk el, valamint a gyermekek megfigyelhetik a bogarakat, csigákat. A kerti növényeket, tavasszal és nyáron együtt ültetik el, majd locsolják a szülőkkel, kisgyermeknevelőkkel.

5.5. A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

➤ „A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan

komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti.

Az alrendszerek működését, az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása, a szülői kompetencia erősítése révén a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

➤ ***A koragyermekkori intervenciós szemlélet befogadása***

A koragyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek egyéni igényeihez, fejlettségi szintjéhez igazodó szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. Jelenti ez azt is, hogy minél korábban szükséges kellő mértékű információt és támogatást nyújtani az érintett családoknak az eltérő fejlődés felismeréséhez, s a problémahelyzetnek megfelelő kezeléséhez.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkciójából adódóan alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő egyik fontos feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése, a korai megsegítés. Mindez a szülők bevonásával, a kompetenciahatárok betartásával, családközpontú szemlélet mentén a szükséges beavatkozások, intézkedések megtételével történik.

➤ ***A családi nevelés elsődleges tisztelete***

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

➤ ***A kisgyermeki személyiség tisztelete***

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, szeretetteljes bánásmód, tisztelet és bizalom illeti meg.

Alapvető jog, hogy a gyermek fejlődéséhez megkapjon minden segítséget, szükség esetén speciális ellátásban, fejlesztésben részesüljön.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben

tartásával. Kiemelt figyelmet fordít az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására, a másság elfogadására, az előítélet-mentes, befogadó légkör megteremtésére.

➤ ***A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe***

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására elfogadó, érzelmi melegséggel, megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

➤ ***A biztonság és a stabilitás megteremtése***

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatására, az adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

➤ ***Fokozatosság megvalósítása***

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés összes területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

➤ ***Egyéni bánásmód érvényesítése***

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása.

A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását.

A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban. Ennek a szemléletnek az érvényesítéséhez törekedni kell a gyermek és a család sokoldalú megismerésére.

➤ **Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége**

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit, ezért támogató, biztonságos légkörben kell megvalósulnia. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

➤ **A gyermeki kompetenciakészítés támogatása**

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya.

Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.” (A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. Magyar Bölcsődék Egyesülete, 2021, Budapest, 2-4. o.)

5.6. A bölcsődei élet megszervezése

➤ A bölcsődei csoport szervezése

Szakmailag elfogadottabb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek életkorából adódó különbségek meghatározzák egyéni igényeiket, napirendjüket, játékhelyzetüket.

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály, a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet határozza meg. Egy gondozási egységben legfeljebb 12-14 gyermek gondozható az életkor és a fejlődési feltételek függvényében. A sajátos nevelési igényű vagy korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek gondozása, nevelése részleges vagy teljes integrációban történhet (bővebben lásd. 22-23. o.).

➤ Napirend

A jól szervezett folyamatos és rugalmas napirend segíti a gyermekek igényeinek, egyéni szükségleteinek kielégítését, a gondozás, nevelés feltételeit. A gyermekek számára kiszámíthatóságot, biztonságérzetet teremt, lehetőséget biztosít az önállósági törekvések kielégítéséhez, kiküszöböli a várakozási időt. A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, az évszakoktól, a bölcsőde nyitvatartási idejétől, építészeti adottságaitól.

A napirend kialakításánál szem előtt tartjuk, hogy a legtöbb időt játékra fordítsuk. A szabad játék mellett fontos, hogy a kisgyermeknevelők tudatos tevékenységtervezése is megjelenjen, melynek során maguk döntenek arról, igazodva a gyermekcsoport aktuális igényeihez, hogy egy-egy napon mely tevékenység kap nagyobb hangsúlyt.

➤ Saját kisgyermeknevelő rendszer

A személyi állandóság elvén nyugszik. A "saját kisgyermeknevelő" szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, ő kíséri figyelemmel a fejlődését, gondoskodik napi szükségleteinek kielégítéséről és jóllétéről.

➤ Családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermek és a család otthoni környezetben való megismerése, ezért lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt néhány nappal, a gyermek ébrenléti idejében kerül sor. A családlátogatás során a szülők megismerkedhetnek a kisgyermeknevelőkkel, tájékozódhatnak a bölcsődében folyó munkáról, és lehetőség nyílik a kölcsönös információmegosztásra.

➤ **A szülővel történő fokozatos beszoktatás**

A beszoktatást végző családtag jelenléte biztonságot ad a gyermeknek, támogatja a gyermek és a saját kisgyermeknevelője között fokozatosan kialakuló érzelmi kapcsolatot, segíti az új környezet elfogadásában, a beilleszkedésben és mérsékli az adaptáció során fellépő nehézségeket. Mindezzel egyfajta gyengéd átmenetet képezve az otthoni és a bölcsődei mindennapok között.

A fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építheti a bizalmi kapcsolatot a szülővel, információt nyújt számára a bölcsődei nevelésről és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

5.7. A bölcsődei gondozás-nevelés főbb helyzetei

A Rákosmenti Egyesített Bölcsődék tagintézményeiben a gondozás mellett a pedagógiai munkát a bölcsődei nevelés főbb helyzetei határozzák meg, amelynek megvalósítása során elsődleges szempont, az egyéni bánásmód érvényesítése mellett, hogy a kisgyermekek számára ezek a tevékenységek (játék, mozgás, mondóka, ének, vers, mese, alkotó tevékenységek, egyéb tevékenységek) élményt, örömet nyújtsanak, a tapasztalatok által pedig indirekt módon a tanulási folyamatok is megvalósulnak.

➤ **Gondozás**

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és a gyermek között. Elsődleges célja a testi szükségletek kielégítése. A gondozás során lehetővé tesszük, hogy a gyermek aktívan részt vehessen a gondozási helyzetekben. Próbálkozásait ösztönözzük dicsérettel és biztatással. A sikeres próbálkozás sikerélményt nyújt, ami elősegíti a gyermek egészséges személyiségfejlődését.

➤ **Játék**

A mindennapi szabad játéktevékenység, ami amellet, hogy segíti a gyermeket a világ megismerésében, segíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődését és egyúttal egy örömforrás is a számára. Ezt a játéktevékenységet elsődlegesen a kisgyermeknevelők és a munkájukat segítő bölcsődei dajkák tudják támogatni azzal, hogy megfelelő feltételeket (hely, idő, eszközök, hangulat) biztosítanak. Ahhoz, hogy mindezt a kisgyermeknevelők megtehessék, intézményvezetőként fontosnak gondolom, hogy a bölcsődevezetőkkel együtt a szükséges

feltételek biztosítását, mint megfelelő balesetmentes környezet, megfelelő játékeszközök, lehetővé tegyük, figyelembe véve az újrahasznosítás lehetőségeit is.

➤ **Mozgás**

Az alapvető mozgásformák kialakulása a csecsemő- és kisgyermekkor jellemzi, ezáltal a gyermekek mozgásigénye rendkívül nagy és szoros összefüggésben áll a mentális fejlődéssel.

Az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a változatos mozgásformákat, melyhez elengedhetetlen a megfelelő tárgyi környezet biztosítása. Megfelelő tér szükséges számára a szobában és a szabadban egyaránt. A mozgásfejlesztő eszközök megjelenése a tornaszobák mellett a csoportszobákban is szükséges, hogy minél változatosabb mozgásformák szabadon történő kipróbálására legyen lehetősége. Fontos, hogy a környezet biztonságos és balesetmentes legyen.

A nagymozgásos játékok fejlesztik mozgáskoordinációjukat, harmonikusabbá teszik a mozgásukat a szobai játékok sokfélesége elősegíti a különböző képességterületek, pl.: gondolkodás, emlékezet, finommotorika, stb. fejlődését. Bölcsődéinkben a jól felszerelt udvarok mellett több tagintézményben a tornaszobák is lehetőséget nyújtanak mindezek folyamatos biztosítására a kisgyermekek számára. Továbbá két gyógypedagógus is segíteni tudja a kisgyermeknevelők mindennapi munkáját, ami hozzájárulhat nem csak a fejlődésükben eltérést mutató gyermekek, de a tipikus fejlődési ütemű gyermekek mozgásfejlődés támogatásának színesítéséhez.

¹ Mirr Murr Bölcsőde/Rákoskeresztúr Facebook oldala https://www.facebook.com/mirrmmurrbolcsi/?locale=hu_HU
Letöltés: 2024.11.29.

➤ Ének, mondóka

„A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmikus szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.” (A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Budapest, 2021, 8-9. o.).

Zenei nevelésünkben a Tesz-vesz muzsika program elemeit, eszközeit alkalmazzuk. Emellett a népzene is fontos szerepet kap a csoportokban „Zenebölcsi” programunk keretében. Havonta tartunk foglalkozásokat a „Zenebölcsi” munkaközösség tagjainak, ahol a részt vevő kisgyermeknevelők bővíthetik a már kialakult mondóka és ének repertoárjukat, és két hetente vannak tevékenységek a csoportokban is, melyet zenepedagógus vezetésével valósítunk meg.

² Mirr Murr Bölcsőde/Rákoskeresztúr Facebook oldala https://www.facebook.com/mirr-murrbolcsi/?locale=hu_HU
Letöltés: 2024.11.29.

Mindezek szerves részét képezi a hangszerek bölcsődei csoportban történő megszólaltatása is, mely hozzájárul a kisgyermek zenei fejlődéséhez.

A gyermekirodalom kiváló alkotásait Irodalmi kör munkaközösségünk népszerűsíti mind a kisgyermeknevelők, mind a szülők felé. Ennek keretében havi rendszerességgel kínálunk új összeállításokat a mese és vers mellett, mondóka kategóriában is.

➤ Vers, mese

A mondóka és ének mellett a „vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.” (A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Budapest, 2021, 9. o.).

A vers és mese bölcsődei csoportokban történő megjelenéséhez a megfelelő irodalmi művek folyamatos bővítése, pótlása elengedhetetlen. Az Irodalmi kör munkaközösségének tagjai ebben a hiánypótló munkában is kiemelt szerepet töltenek be.

³ Mirr Murr Bölcsőde/Rákoskeresztúr Facebook oldala https://www.facebook.com/mirr-murrbolcsi/?locale=hu_HU
Letöltés: 2024.11.29.

➤ Alkotó tevékenységek

„Az alkotó tevékenységek során az „öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem pedig annak eredménye. Éppen ezért nem kötelező jellegűek, a gyermek érdeklődésének megfelelően kapcsolódhat az ilyen jellegű tevékenységekbe. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrítés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.” (A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Budapest, 2021, 9. o.).

Az alkotótevékenységek a bölcsődei mindennapok során történő megjelenése a kisgyermeknevelők pedagógiai munkatervének, heti tervének szerves részei. Az erre történő felkészüléshez nem csak a hely és eszközök előkészítése szükséges, hanem különböző technikák megismerésének bővítése is fontos. Elengedhetetlen része bölcsődei pedagógiai munkánknek a művészettel, és különböző fejlődést elősegítő módszerekkel történő nevelés.

➤ Egyéb tevékenységek

Az egyéb tevékenységhez a bölcsődében a különböző élethelyzethez történő előkészületek és azok megoldásai, a környezet megismerése, a környezetről való gondoskodás tartoznak, mint a viráglocsolás, falevelek gereblyézése, babafürdetés stb. „Az öröm forrásai az „én csinálom”

⁴ Mirr Murr Bölcsőde/Rákoskeresztúr Facebook oldala https://www.facebook.com/mirr-murrbolcsi/?locale=hu_HU
Letöltés: 2024.11.29.

élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.” (A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. Magyar Bölcsődék Egyesülete, Budapest, 2021, 10. o.).

5.8. Integráció a bölcsődéinkben

A Rákosmenti Egyesített Bölcsődék tagintézményei közül három bölcsődében valósul meg tudatos integráció. A Mirr Murr Bölcsőde 2013 óta teljes egészében integráló intézményként működik, vagyis minden csoportjában megtörténik a sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek ellátása teljes és részleges integráció keretében. A Napraforgó Bölcsődében 2018 óta teljes integrációban valósul meg a sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek ellátása. A Nefelejcs Bölcsődében 2019 óta egy egységben történik a sajátos nevelési igényű, valamint korai fejlesztésre, gondozásra jogosult gyermekek fogadása teljes és részleges integrációban. A komplex gyógypedagógiai-, konduktív pedagógiai fejlesztést, ellátást mindhárom bölcsőde esetében, helyben, a XVII. kerületi Pedagógiai Szakszolgálat korai fejlesztésért felelős munkacsoportja biztosítja.

⁵ Mirr Murr Bölcsőde/Rákoskeresztúr Facebook oldala https://www.facebook.com/mirr-murr-bolcsi/?locale=hu_HU
Letöltés: 2024.11.29.

A tudatos integráció érdekében 2019-óta minden bölcsődei beiratkozást követően, valamint a nevelési év során folyamatosan egy, a gyermek megfigyelésével egybekötött beszélgetésre, úgynevezett célzott megfigyelésre invitáljuk azokat a családokat, akik a gyermek fejlődését támogató szakemberrel állnak kapcsolatban. A célzott megfigyelést a szakmai Teamünk tagjai végzik a spontán integráció mértékének csökkentése érdekében, valamint, hogy a bölcsődei felvétel előtt álló, esetlegesen eltérő fejlődésmenetű, többlétszükséglettel rendelkező gyermekek a legmegfelelőbb bölcsődei ellátásra kapjanak javaslatot.

Emellett a kisebb fokban fejlődésükben lemaradó, de szakértői véleménnyel nem rendelkező kisgyermekek fejlődését bölcsődei szakembereink: kisgyermeknevelők, gyógypedagógusok, bölcsődepszichológus segítik.

5.9. Együttműködés a szülőkkel

A bölcsődei nevelés egyik feladata a családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése. A család megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével tud elsősorban megvalósulni. Ehhez nélkülözhetetlen, hogy elsősorban a kisgyermeknevelők, de minden gyermekkel kapcsolatba kerülő bölcsődei dolgozó és a szülők között egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat alakuljon ki. Mivel a szülő ismeri leginkább a gyermekét, így ő tudja közvetíteni a gyermek szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt, az információkra alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő pedig pedagógiai szakemberként a tudását és korábbi tapasztalatait alkalmazva tudja segíteni a családot abban, hogy gyermekük fejlődését még inkább támogassák. A REB bölcsődéiben a szülők szülőségükben való kiteljesedését, az esetleges problémák megoldását bölcsődepszichológus is segíti.

A családokkal történő kapcsolatfelvételre már a bölcsődei felvétel előtt sor kerül a már több mint tíz éve hagyománnyá vált Bölcsődekóstolató megrendezésével a Vigyázó Sándor Művelődési Központban. A rendezvény során amellet, hogy az érdeklődő családok számára lehetőséget biztosítunk a bölcsődék megismerésére, számtalan gyermekprogrammal, ételkóstolóval és a szülők számára szakembereink tanácsadásával is készülünk. Ezt követően a nyílt hét során betekintést nyújtunk bölcsődéinkbe a szülők számára.

5.10. Együttműködés a kollégákkal

A REB munkatársai számára a kötelező továbbképzések mellett, folyamatosan biztosítunk lehetőséget házi továbbképzéseken való részvételre is olyan témákban, amelyek érdeklik őket. A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 17. Kerületi Tagintézményének gyógypedagógusa által működtetett mentori program is nyújt erre lehetőséget.

Az előadások mellett a telephelyeken megvalósuló esetmegbeszéléseket is támogatjuk, mely alkalmak során a szakemberek irányításával, segítségével a kollégáknak lehetőségük nyílik a problémás esetek átbeszélésére, közös problémamegoldásra.

Az Intézmény által több rekreációs lehetőség is biztosítunk, melyek közül kettőt bővebben is ismertetünk.

➤ Alkotó-kreatív munkacsoport

A 2025 januárjában újra induló munkacsoport célja a résztvevők számára ötletadás az alkotótevékenységekhez, az igényes, szép dekoráció készítéséhez. Kötetlen, jó hangulatú, közös alkotási folyamat, melynek öröme hangulatjavító, stresszoldó hatással is bír. Az együttes élmény hatására a csapathoz tartozás érzése is erősödhet.

A program jótékony hatásait kiemelve kívánunk kollégáink számára egy választható rekreációs lehetőséget biztosítani.

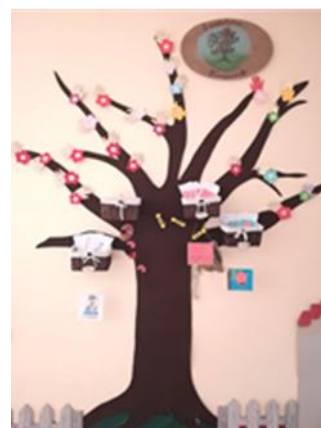
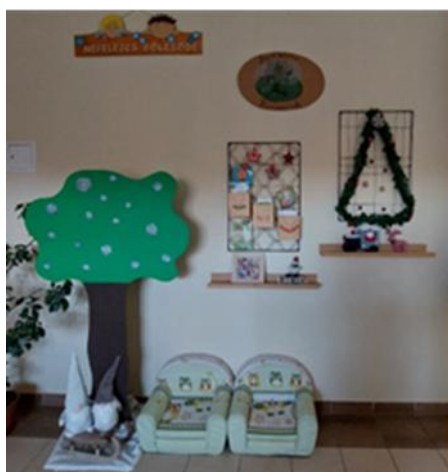
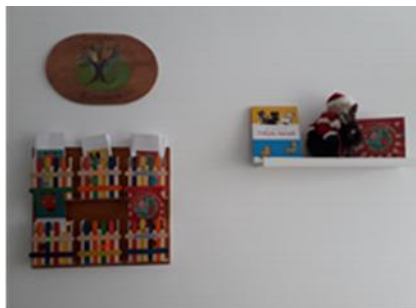
➤ Irodalmi kör

E program célja, a minőségi értékeket képviselő gyermekirodalmi művekkel való megismerkedés, mind a kisgyermeknevelők, mind a szülők és gyermekeik számára.

A könyvekkel való ismerkedés, a mesék, mondókák világa közös programokra, személyes együttlétre hívja a gyerekeket és a velük foglalkozó felnőtteket.

2019 tavaszán alakult meg Irodalmi kör munkacsoportunk. Mind a 7 bölcsőde részt vesz a közös programban. A havonta rendezett találkozók, egyeztetések eredményeként 2019 májusától a szülők számára is elérhetővé váltak irodalmi ajánlóink, melyeken értékes népi, klasszikus és kortárs műveket ajánlunk. Minden bölcsőde kialakította az irodalmi ajánlók helyét, „Irodalmi kincseink” címmel. Havonta megjelenő ajánlóink elérhetőek honlapunkon is, kibővített változatban.

Az ajánlott művek, minden bölcsődei csoportban jelen vannak könyvek formájában, a kisgyermeknevelők ismerik és együtt nézegetik a gyermekekkel a tevékenységek során.

5.11. Együttműködés a társintézményekkel

A mindennapi szakmai munkánk fejlődését biztosítja a jó gyakorlatok egymással történő kölcsönös megosztása, illetve a más bölcsődei ellátást nyújtó intézményekkel történő szoros együttműködés. Törekszünk a bölcsődék külső kapcsolatrendszerének megerősítésére testvérintézmények megkeresésével, a REB szakembereinek együttműködésével más kerületek bölcsődéivel.

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával a már jól működő kooperatív kapcsolatokat megtartani, megerősíteni kívánjuk mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel (Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVII. Kerületi Tagintézményének

szakembereivel, védőnőkkel, gyermekorvosokkal, kerületi óvodákkal, Életfa Humán Segítő Központtal, stb.), akikkel a családok kapcsolatba kerülhetnek.

6. Szolgáltatások

6.1. Alapellátás keretein belül biztosított szolgáltatások

Minden kisgyermekre kiterjedően, a napirendbe ágyazottan jelenlévő belső szervezésű szolgáltatások biztosítják a gyerekek egészségvédelmét, pszichés fejlődését.

➤ *Bölcsődeorvos*

A gyermekek egészségére bölcsődeorvos figyel. Rendszeresen látogatja a bölcsődét, és figyelemmel kíséri a gyermekek fejlődését. Részt vállal a szülők megfelelő tájékoztatásában a bölcsődében gyakran előforduló fertőzésekkel kapcsolatban. A célzott megfigyelést végző szakmai team tagja.

➤ *Bölcsődepszichológus*

Közvetlenül támogatja a gyermekcsoportokban folyó munkát. Igény szerint, előre egyeztetett időpontban, ingyenes konzultációs lehetőséget, nevelési tanácsadást biztosít a családoknak. Támogatja a kisgyermeknevelők és a vezetői csapat munkáját, valamint koordinálja a célzott megfigyelést végző szakmai team munkáját.

➤ *Bölcsődei gyógypedagógusok*

A csoportokat rendszeresen látogatják, támogatják a gyermekek fejlődését, tanácsokkal látják el a kisgyermeknevelőket. Igény szerint, előre egyeztetett időpontban, ingyenes konzultációs lehetőséget biztosítanak a családoknak. Szorosan együttműködnek a korai fejlesztést végző munkatársakkal, tagjai a célzott megfigyelést végző szakmai teamünknek.

➤ *Sószoba*

Változatos tevékenységek felkínálása fontos része feladatainknak, melyre a bölcsődékben is törekszünk. Ezt a célt szolgálja a sószoba használata, ahol a gyermekek „somokozhatnak”, zenét, mesét hallgathatnak, miközben élvezik a só preventív, jótékony hatását.

➤ *Táplálkozási tanácsadás*

Célja az egészségre nevelés, a helyes táplálkozási szokások kialakítása. Igény szerint lehetőség van dietetikussal való személyre szóló beszélgetésre. Az ételérzékenységgel, ételintoleranciával küzdő vagy cukorbeteg kisgyermekek szüleinek, nevelőinek megbeszélést szervezünk, hogy a gyermekek nehézségeit minden oldalról alaposan megvizsgáljuk és mindent megtegyünk a legjobb ellátásukért.

➤ *A bölcsődei nyitvatartási idő meghosszabbítása*

A szülők munkarendjének és a munkaidő kitolódásának változása miatt, a bölcsődei nyitvatartást a Gólyafészek Bölcsődében „nyújtott nyitvatartási idővel” segítjük. Igény esetén 18-19 óra között a bölcsőde ügyeleti rendben működik.

➤ *Baba-mama klub*

A Csibe és a Nefelejcs Bölcsődében Baba-mama klub működik havonta egy alkalommal, a gyermekeikkel otthon lévő szülők részére. A klubvezető kisgyermeknevelők különböző programokat, rendezvényeket szerveznek a bölcsődevezető jóváhagyásával. Gyakran meghívott vendégek a bölcsődepszichológus, gyógypedagógusok, dietetikus, bölcsődei gyermekorvos, védőnők.

6.2. Alapellátáson túli, családi nevelést támogató szolgáltatások

➤ *Játszócsoporthoz és időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás*

Férőhelyhiány miatt játszócsoporthoz és időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatásunk jelenleg szünetel.

7. A bölcsődei ellátás igénybevételének módja, a felvétel rendje

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei, törvényes képviselői munkavállalás, vagy más ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozását, nevelését.

Felvételi kérelmet nyújthat be:

- Budapest XVII. kerületében bejelentett lakcímmel, vagy tartózkodási címmel rendelkező magyar állampolgár, letelepedett, bevándorolt, illetve befogadott jogállású, továbbá a magyar hatóságok által menekültként, illetve hontalanként elismert gyermek, valamint az a gyermek, aki az a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény szerint, három hónapot meghaladó tartózkodási jogát a Magyar Köztársaság területén gyakorolja.
- A szülő XVII. kerületi közintézmény dolgozója.

A férőhelyek feltöltésének sorrendje:

Azonos feltételekkel rendelkező kérelmezők esetében a kérelem benyújtásának időpontja szerint történik a felvétel. Előnyben kell részesíteni:

- Akinek testi, lelki egészsége, szellemi fejlődése családjában veszélyeztetett és a veszélyeztetettség tényét a kerületi Rákosmenti Életfa Humán Segítő Szolgálat hivatalosan igazolja.
- Akit egyedülálló szülő vagy idős személy nevel.
- Akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek.
- Akinek a vele közös háztartásban élő szülője vagy törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban áll, illetve nappali tagozaton tanul.

A bölcsődei felvételre irányuló kérelem, - a következő nevelési évre vonatkozó hivatalos felvételi időszak kivételével - az ellátás kezdő időpontját megelőzően legfeljebb 4 hónappal előbb nyújtható be.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor szükséges igazolások

- gyermek lakcímkártyája, amely igazolja, hogy Budapest, XVII. kerületi lakos,
- gyermek TAJ kártyája,
- szülők, gondviselő munkáltatói/jövedelem igazolása, iskolalátogatási igazolás (csak nappali tagozaton tanulók esetében tudjuk elfogadni), egyéb határozatok,
- védőnői státuszlap, valamint igazolás arról, hogy a gyermek kötelező védőoltásait megkapta,
- korai fejlesztésre jogosító szakértői vélemény.

A gyermek felvételi kérelmének benyújtása önkéntes. A gyermek bölcsődei felvételét a szülő hozzájárulásával kérheti a védőnő, családgondozó, háziorvos, gyámhatóság is.

A bölcsődei jelentkezés egész évben folyamatos. Minden év május első hetében történik a felvételi kérelem benyújtásával online formában vagy személyesen, a szülő által választott tagintézményben.

Az év közben jelentkezők a Rákosmenti Egyesített Bölcsődék Központjában adhatják le felvételi kérelmüket (1173 Budapest, Kaszáló utca 50.).

A bölcsődei felvételtől az intézményvezető és a bölcsődevezető dönt. Amennyiben a bölcsődébe jelentkező gyermekek száma meghaladja a felvehető számát, az üres bölcsődei férőhelyek függvényében megtörténik az átirányítás. Amennyiben a férőhelyek minden bölcsődében megtelnek, központi várólistára kerülhetnek a gyerekek. A várólistán lévők az év közben felszabaduló férőhelyekre irányítjuk.

Nyitvatartási idő, szünetek

A bölcsődei nevelési év szeptember 01-től a következő év augusztus 31-ig tart.

A bölcsődék általános nyitvatartása: hétfő – péntek 6-18 óráig.

A Gólyafészek Bölcsőde igény esetén nyújtott nyitvatartási idővel, rugalmasan igazodik a szülők igényeihez, hétfő-péntek 6-19 óráig.

A bölcsődék nyáron 3 turnusban, felváltva zárnak, melynek időpontjáról a szülők minden év február 15-ig tájékoztatást kapnak. Nyári időszakban az ügyeleti rend alapján meghatározott módon fogadják a nyitva lévő bölcsődék a gyermekeket.

A Fenntartó döntése alapján télen, karácsony és újév közötti napokra zárnak be intézményeink, igény szerinti ügyelet biztosításával.

Április 21-e, a Bölcsődék napja. Amennyiben pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap. Célja a bölcsődékben dolgozók szakmai fejlesztése. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei ellátás keretében – erre irányuló szülői kérés esetén – a gyermek felügyeletét és étkeztetését biztosítjuk.

8. Az ellátásról szóló tájékoztatás helyi módja

Fontos számunkra, hogy a szükséges információk eljussanak az ellátásunkat igénylő családokhoz. A tájékoztatást széles körben tesszük közzé:

- személyes kapcsolattartással,
- faliújságokon,
- weboldalunkon,
- az önkormányzat honlapján.

9. Szakmai felkészültség biztosításának módja, formái

A kisgyermeknevelői szakma elengedhetetlen része a folyamatos továbbképzés. Fontosnak tartjuk a magas szintű szakmai felkészültséget. Arra törekszünk, hogy segítsük, támogassuk szakembereink színvonalas szakmai munkáját. Munkavállalóink rendszeresen vesznek részt szakmai konferenciákon, továbbképzéseken kötelező, és önkéntes jelleggel egyaránt. A házi továbbképzések szerves részét képezik munkánknak, melyben részt vesznek a kerületi Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai is. Saját erőforrásainkat felhasználva a szakmai vezető, a bölcsődepszichológus, gyógypedagógus, a dietetikus, és a valamely területen magas tudással rendelkező kisgyermeknevelő kollégák tartanak házi továbbképzéseket.

A pályakezdő kisgyermeknevelők részére az előírt gyakornoki idő, „E” kategóriás besorolás esetén 2 év, alapdiplomával, pedagógus besorolással rendelkezők számára a Pedagógus életpályamodell szerinti előírások érvényesek. A frissen végzett, pályakezdő kisgyermeknevelők munkáját gyakornoki idejük alatt mentor oktató kijelölésével támogatjuk, aki koordinálja munkájukat és segíti előrehaladásukat, felkészülésüket gyakornoki szabályzatunk követelményrendszer alapján. A gyakornoki idő végén záróvizsgát vagy minősítő vizsgát tesznek. Ezenfelül elsősorban az ELTE-TÓK karán tanuló csecsemő- és kisgyermeknevelő szakos hallgatók gyakorlati képzésében is részt veszünk, gyakorlati helyet és mentorálást biztosítva számukra.

A kerületi Pedagógiai Szakszolgálat gyógypedagógusával a mentori programjának keretén belül történő közös gondolkodást követően, 2021-ben digitális szakmai tudástárat hoztunk létre, melyet minden dolgozónk elérhet és felhasználhat a napi felkészüléshez, tanulmányokhoz, moderálását a bölcsődepszichológusunk végzi.

10. Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

10.1. A személyes gondoskodást végzők jogainak védelme

Az intézményben működik a Közalkalmazotti Tanács, és a Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete XVII. kerületi Alapszervezete. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a REB Esélyegyenlőségi tervet készített. Az intézményvezető együttműködik a dolgozók minden olyan törvényes szervezetével, amelynek célja a dolgozók érdekképviselete és érdekvédelme.

➤ *Közalkalmazotti Tanács*

A munkáltatóval közalkalmazotti jogviszonyban állók közössége nevében megválasztott szervezet a Közalkalmazotti Tanács, melynek feladata együttműködni a munkáltatóval. A Tanács feladatairól a Közalkalmazotti Szabályzat intézkedik.

Jogai:

- Közös döntési és véleményezési joga a Munkavédelmi szabályzat előkészítésében.
- Javaslattételi joga: szakmai tervek, programok, módszerek vonatkozásában.
- Részvételi joga: a munkáltató által vezetett személyi nyilvántartásába való betekintésre.
- Tájékoztatás kérési joga: az alkalmazottak jogviszonyával kapcsolatosan, és a költségvetési szerv gazdasági, szociális helyzetéről.

➤ *Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezet XVII. kerületi Alapszervezete*

Feladata a kerületi bölcsődék munkavállalóinak érdekképviselete, érdekvédelme.

Jogai:

- Képviselési jogai: a munkáltatóval és a fenntartóval szemben, az alkalmazottak jogviszonyát, munkafeltételeit és munkaügyi kapcsolatait érintő kérdésekben. Megbízás esetén jogosult tagjai jogi érdekképviseletére.
- Együttműködési - tájékoztatási kötelezettsége van a munkáltató és az alkalmazottak felé.
- Egyetértési és véleményezési joga: a munkáltató kötelese döntése előtt a munkavállalók nagyobb csoportját (10%) érintő munkáltatói intézkedést a szakszervezettel véleményeztetni. A szakszervezet jogainak érvényesítéséhez az egyesített bölcsődevezető szükség szerint, de legalább évente két alkalommal érdekegyeztető értekezletet hív össze.

- Jogosult a Kollektív Szerződés megkötésére. A Kollektív Szerződésben lefektetett juttatások körének jogszerű betartását figyelemmel kíséri.

➤ *Esélyegyenlőség biztosítása – Esélyegyenlőségi terv*

A terv célja, hogy a munkáltató biztosítsa a munkavállalói számára az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését a munkavállalás megkezdése előtt és alatt minden foglalkoztatottja számára, az érintett csoportok helyzetének az elemzésével felmérje az érintettek valós helyzetét, helyzetük alakulását figyelemmel kísérje és elősegítse az esélyegyenlőségi célok megvalósulását, és intézményesen orvosolják az esélyegyenlőséggel kapcsolatos sérelmeket. A tisztséget esélyegyenlőségi referens végzi.

Feladatai:

- Az Esélyegyenlőségi terv teljesülésének vizsgálata, amelyről beszámolót készít a megjelölt határidőig, amelyet a Felek vitatnak meg és fogadnak el.
- Tárgyévi kiemelt célok meghatározásának előkészítése, munkáltatóval és a munkavállalói érdekképviselőkkel való egyeztetése.
- A következő időszakra vonatkozó Esélyegyenlőségi terv előkészítése, a munkáltatóval és a munkavállalói érdekképviselőkkel való egyeztetést követően.
- A munkavállalók tájékoztatása az Esélyegyenlőségi tervről, kapcsolódó ügyekről. A panaszfelvételhez, tájékoztatáshoz felületet biztosít, és kezeli azt.
- Kapcsolódó jogszabályok figyelemmel kísérése, változás jelzése – érdekképviselőt a munkáltató felé.
- Együttműködés az érdekképviselővel az esélyegyenlőség biztosítására.
- Részvétel a panaszkezelésben és egyéb, az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ügyvitelben.
- Folyamatosan ellenőrzi az Esélyegyenlőségi tervben foglalt kedvezmények biztosításának megvalósulását, valamint a kapcsolódó adminisztratív feltételek végrehajtását.

10.2. Ellátottak jogorvoslata

➤ *Szülői Érdekképviselői Fórum*

A Gyvt. 35-36. § alapján a költségvetési szervnél ellátásban részesülők számára a gyermeki jogok érdekvédelmét szolgáló érdekképviselői fórum működtetése kötelező. A bölcsődékben minden nevelési évben a szülői fórum tagjainak megválasztására kerül sor.

A Fórum tagjai: a REB részéről 1 fő, a fenntartói részről 1 fő, szülői részről 1 fő csoportonként.

Az érvényes szavazás értelmében a tagok száma összességében páratlan.

Kapcsolattartási formák: értekezletek, megbeszélések.

Jogai:

- Egyetértési joga van a Házi rend jóváhagyásában, javaslat tételi joga van az alaptevékenységgel összhangban végzett szolgáltatások tervezésére és működésére.
- Panasztételi joga van a gyermekek ellátásában a gyermeki jogok megsértése, vagy az intézményi dolgozó kötelezettségének elmulasztása esetén, valamint az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében.
 - *Panaszjog gyakorlása – a joggyakorlás menete:*
 - a gyermekek napközbeni ellátásában részesülő ellátottak törvényes képviselője, panasz esetén közvetlenül a tagintézmény-vezetőhöz fordulhat (bölcsődevezető), aki a szóban előterjesztett panaszra szóban, írásos panaszra 15 naptári napon belül írásban, köteles érdemben válaszolni,
 - amennyiben az ellátott szülője/törvényes képviselője nem elégedett a telephelyvezető döntésével, akkor felülvizsgálati kérelmet nyújthat be a REB intézményvezetőjéhez,
 - amennyiben a szolgáltató a sérelmet megnyugtatóan nem tudja orvosolni, akkor a Képviselő-testülethez fordulhat,
 - az intézményekben a gyermekjogi képviselő elérhetősége ki van függesztve.

11. Eddig elért eredményeink, terveink

- **A Rákosmenti Bölcsődékért Alapítvány** létrehozása 2019-ben a bölcsődék, a családok és a dolgozók támogatására.
- Széles körű nevelést támogató programokat, lehetőségeket kínálunk.
- A Fenntartó döntésének köszönhetően már két gyógypedagógus kolléga támogatja a fejlődésükben lemaradást mutató gyermekeket.
- Az SNI/korai fejlesztésre, gondozásra jogosultak ellátását már három bölcsődében végezzük a kerületi Pedagógiai Szakszolgálat korai fejlesztésért felelős munkacsoportjával kiépített szoros kapcsolat révén. Új részleges integrációs csoportot hoztunk létre a Nefelejcs Bölcsődében.

- Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatásunkat kiterjesztettük több bölcsődére.
- A főzőkonyhával rendelkező bölcsődéinkben az 1 év alatti, és 1-1,5 éves kor közötti gyermekeket is tudjuk fogadni.
- Változtatások bevezetése az étkeztetés megújítása érdekében. Évenként kétszer étkezési kerekasztal beszélgetést szervezünk minden felelős érintettel. Az egészséges, változatos étrend kialakításnak jegyében megbeszéljük azt is, mit fogyasztanak szívesen a gyerekek.
Résztvevők: intézményvezető, bölcsődevezetők, dietetikus, ételmezésvezetők, szakácsok, kisgyermeknevelők.
- Honlapunkat 2017-ben hoztuk létre. Folyamatosan bővítjük, frissítjük, hogy az online információs terünk minél gazdagabb legyen. Az információk között megtalálhatók irodalmi ajánlók, nevelési útmutatók, szakértőink cikkei, bölcsődei ételreceptek, aktualitások. Az elmúlt években a felvételi jelentkezést már online bonyolítottuk, de a régi, papírformában történő jelentkezési mód továbbra is elfogadott bölcsődéinkben.
- Irodalmi kör munkacsoport projekt: a minőségi gyermekirodalom megismertetése jegyében végzett tevékenység. Saját készítésű irodalmi ajánlóinkat minden hónapban kínáljuk a családoknak külön erre a célra kialakított helyen, „Irodalmi kincseink” címmel. A kiválasztott műveket honlapunkon is megjelenítjük minden hónapban. A gyermekcsoportokban ezzel párhuzamosan a gyermekek is megismerhetik nevelőik által.
- Megújult „Zenébölcsi” foglalkozások és Tesz-vesz muzsika módszer alkalmazása.
- Montessori csoport kialakítása és bevezetésének tervezése – a pedagógiai módszer bevezetése a kisgyermeknevelők részéről felmerülő igény volt, melynek feltételeit kialakítottunk és működtetni kívánjuk.
- Meseterápia felnőtteknek – rekreációs lehetőség dolgozóink számára.
- Alkotó-kreatív munkacsoport projekt – rekreációs lehetőség és új módszerek alkalmazásának tanulása.
- Digitális tudástár és szakmai könyvtár működtetése a dolgozók számára.
- **Végzettségi mutatók:** 2017 óta fokozatosan emelkedett a pedagógus végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelőink száma: 2017-ben 8 fő, 2024-ben 44 fő pedagógus végzettséggel rendelkező munkatársat foglalkoztatunk. Továbbra is célunk a továbbtanulni vágyó kollégák támogatása, melyet tanulmányi szerződés megkötésének lehetőségével is segítünk.

12. Összegzés

A fent bemutatott program a korábban elérték mellett tartalmazza mindazokat a célokat és megvalósítási módjukat, melyeket Intézményként magunk elé tűztünk. A Rákosmenti Egyesített Bölcsődék magas szintű szakmai munkáját a munkavállalók felkészültsége és elhivatottsága garantálja. A már korábban lefektetett biztos alapokra építkezve közösen arra törekszünk, hogy a szakmai munkánk színvonalának emelése mellett a változó világunk nyújtotta kihívásokra rugalmasan tudjunk reagálni, melyből nem csak az ellátott kisgyermekes családok, de a munkavállalók is profitálhatnak.

Intézményvezetőként arra szeretnénk törekedni, hogy a már kialakított értékek megtartása mellett együtt újakat teremtsünk, támogatva ezáltal bölcsődéink munkájának még magasabb szintre történő emelését, fejlődésének biztosítását.

Budapest, 2025. április 01.

Aranyosi Mónika
intézményvezető